

Oznamovanie protispoločenskej činnosti

Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov upravuje podmienky poskytovania ochrany oznamovateľom (zamestnancom) v súvislosti s ich oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Oznamovateľ je fyzická osoba, ktorá v dobrej viere urobí oznámenie orgánu príslušnému na prijatie oznámenia, Úradu alebo zamestnávateľovi; za oznamovateľa sa považuje aj blízka osoba oznamovateľa, ktorá je v pracovnoprávnom vzťahu k tomu istému zamestnávateľovi ako oznamovateľ, k zamestnávateľovi, ktorý je závislou osobou vo vzťahu k zamestnávateľovi oznamovateľa alebo k zamestnávateľovi, ktorý je založený alebo zriadený zamestnávateľom oznamovateľa.

Oznámenie je uvedenie skutočností, o ktorých sa fyzická osoba dozvedela v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie alebo v súvislosti s činnosťou vo verejnom záujme a ktoré sa týkajú protispoločenskej činnosti.

Účelom zákonnej úpravy je ochrana oznamovateľov pred ich neoprávneným postihom v pracovnoprávnom vzťahu, resp. pozastavením účinnosti takéhoto pracovnoprávného úkonu a tiež práva a povinnosti fyzických osôb a právnických osôb, vrátane zamestnávateľa pri oznamovaní protispoločenskej činnosti.

Tento zákon vybraným kategóriám zamestnávateľov a zamestnávateľovi, ktorý je orgánom verejnej moci uložil povinnosť zosúladiť doterajší vnútorný systém vybavovania podnetov s týmto zákonom a ustanoviť osobu zodpovednú za prijímanie, evidenciu a preverovanie oznámení.

Protispoločenská činnosť môže byť situácia, ktorá vykazuje známky klientelizmu, neetického konania, uprednostňovania vlastného záujmu alebo záujmu blízkych osôb s následkom, alebo s možným následkom poškodenia, alebo nepriaznivého vplyvu na zamestnancov obce, verejný záujem či dobré meno.

Zákon vymedzuje závažnú protispoločenskú činnosť ako protiprávne konanie, ktoré je:

- niektorým z trestných činov verejných činiteľov, korupcie, machinácie pri verejnom obstarávaní alebo poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev,
- trestným činom s hornou hranicou trestu odňatia slobody prevyšujúcou dva roky,
- správnym deliktom, za ktorý možno uložiť pokutu s hornou hranicou vo výške najmenej 30.000 eur alebo s hornou hranicou určenou výpočtom.

Postup podávania, evidovania a vnútorný systém preverovania oznámení o protispoločenskej činnosti je upravený v: **Smernica pre vnútorný systém obce Petrovce pri preverovaní oznámení protispoločenskej činnosti**

Úlohy zodpovednej osoby (napr.: prijímanie, preverovanie a evidenciu oznámení o protispoločenskej činnosti zamestnancov obce Petrovce a organizácií v jej zriaďovateľskej pôsobnosti) **plní hlavný kontrolór obce.**

Kontakt:

Mail: hk@obecpetrovce.sk

Tel. kontakt: +421 57 445 23 21

Adresa: Obecný úrad Petrovce, Petrovce 89, 094 31 Hanušovce nad Topľou

Podanie oznámenia protispoločenskej činnosti je možné uskutočniť v listinnej podobe alebo ústne.

V listinnej podobe:

- Poštou v uzavretej obálke na adresu Obecného úradu obce Petrovce, v obálke s označením „NEOTVÁRAŤ, OZNÁMENIE LEN DO RÚK HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE“
- Osobne v podateľni obce na Obecnom úrade obce Petrovce počas úradných hodín, v uzavretej obálke s označením „NEOTVÁRAŤ, OZNÁMENIE LEN DO RÚK HLAVNÉHO KONTROLÓRA OBCE“
- Elektronicky vo formáte pdf na mailovú adresu (zverejnenú na webovom sídle obce) určenú na podávanie oznámení

Ústne podanie:

- Prostredníctvom hlavného kontrolóra (zodpovednej osoby) na Obecnom úrade obce Petrovce.

Podnet, ktorý je podaný inej osobe, ako je zodpovedná osoba je táto osoba povinná podnet bezodkladne doručiť hlavnému kontrolórovi obce.

Poskytovanie ochrany: Zamestnanec oznamujúci protispoločenskú činnosť má nárok na ochranu v závislosti od toho, či oznámenie urobí smerom navonok vo forme trestného oznámenia alebo podnetu na začatie konania o správnom delikte alebo či podnet podal smerom dovnútra zamestnávateľa v rámci navrhovaného vnútorného systému. Môže ísť o preventívnu ochranu alebo následné ochranné opatrenia.

- Oznamovateľovi trestného činu poskytuje ochranu na základe žiadosti prokurátor.
- Oznamovateľovi závažnej protispoločenskej činnosti, ktorá je správnym deliktom poskytuje ochranu na základe žiadosti orgán príslušný na konanie o správnom delikte.
- pozastavení účinnosti pracovnoprávneho úkonu voči oznamovateľovi, s ktorým nesúhlasí, rozhoduje na základe žiadosti oznamovateľa Úrad na ochranu oznamovateľov.

Možnosť zachovania anonymity oznamovateľa: Zákon umožní zachovať anonymitu oznamovateľa pred zamestnávateľom pri oznamovaní závažnej protispoločenskej činnosti.

Oznamovateľ si od prokurátora, resp. správneho orgánu, bude môcť vyžiadať iba potvrdenie o tom, že je oznamovateľ, a to môže využiť až v prípade, keď zamestnávateľ urobí voči nemu negatívny pracovnoprávny úkon. Na základe tohto potvrdenia inšpektorát práce môže pozastaviť účinnosť tohto pracovnoprávneho úkonu.